
UVODNA REČ

Poštovane kolegice i kolege, uvaženi saradnici i prijatelji časopisa,

Prvo izdanje naše periodične publikacije *Strani pravni život* objavljeno je u prvoj godini rada Instituta za uporedno pravo, i to u formi biltena juna 1956. godine. U uvodniku uz prvi broj jasno je definisano da će se u *Stranom pravnom životu* objavljivati prilozi bibliografsko-referentnog sadržaja. Oni su obuhvatali prikaze odabranih članaka iz relevantnih stranih naučnih časopisa, odluke inostranih sudova u kojima su se razmatrala pitanja od posebnog značaja za domaću pravnu teoriju i praksu, izvodi stranih zakona, kao i druge informacije od interesa za pravnu javnost u Jugoslaviji. Uz to, objavljivani su i prilozi u kojima su praćene i prikazivane važnije međunarodne konferencije, kongresi i slični naučni i stručni skupovi iz oblasti prava. Časopis je tako od samog početka imao ulogu mosta između domaće i strane pravne misli.

Tokom prvih šest godina *Strani pravni život* izlazio je dvomesečno u pomenutoj formi, da bi od 1962. godine, pored prikaza, počeli da se objavljuju i naučni članci. U narednim decenijama fokus uredništva sve se više usmeravao ka originalnim naučnim radovima, da bi se od 1989. godine časopis u potpunosti profilisao kao isključivo naučna serijska publikacija. Tada je uvedena i hronološka numeracija po godištim (od broja 1 do broja 3), koja se zadržala sve do 2015. godine, kada je uveden i četvrti broj, u kome se objavljuju isključivo radovi na engleskom jeziku. U poslednje četiri godine ustaljena je praksa da ovaj broj uređuju gostujući urednici, ugledni naučnici i profesori iz zemlje i inostranstva, čime se dodatno osnažuje međunarodna vidljivost časopisa i potvrđuje njegova reputacija u akademskoj zajednici. Zahvaljujući takvom pristupu, nastavili smo da negujemo tradiciju da u našem časopisu, pored domaćih autora, rezultate svojih istraživanja redovno objavljuju i istraživači iz inostranstva.

Tematska orijentacija časopisa određena je već u njegovom prvom broju, kada je jasno definisana posvećenost međunarodnom pravu, inostranim pravnim sistemima, zakonodavstvima i praksi, uz obaveznu primenu uporednopravnog metoda kao osnovnog istraživačkog pristupa. Ova tematska konstanta, nepromenjena do danas, u spoju sa tradicijom dugom sedam decenija, čini časopis *Strani pravni život* jedinstvenim dokumentom o evoluciji pravnih sistema u komparativnom pravu.

Tokom decenija časopis je pratio velike promene u svetu prava: od posleratne obnove i jasne podele pravnih sistema na kontinentalna, common law i socijalistička prava, preko evropskih integracija, harmonizacije nacionalnih zakonodavstava, tranzicije centralno-planskih privreda ka tržišnom modelu, jačanju ljudskih prava, pa sve do izazova digitalnog doba, globalizacije, ekološke krize, pandemije virusa kovid 19 i veštačke inteligencije. Autori su pratili i analizirali ove procese u njihovom istorijskom i savremenom kontekstu, čime su doprineli razvoju pravne nauke, unapređenju institucionalnih praksi i jačanju društvene svesti o značaju prava u oblikovanju globalnog poretka.

Naučni časopis *Strani pravni život* već sedamdeset godina izlazi bez prekida, a od 2008. godine je, pored tradicionalnog izdanja, dostupan i u posebnom onlajn izdanju, čime je dodatno proširena vidljivost njegovih sadržaja. Kontinuitet izlaza časopisa omogućen je zahvaljujući resornom ministarstvu nauke, koje je prepoznalo njegov kvalitet i značaj. Ministarstvo nam redovno pruža finansijsku podršku putem godišnjeg javnog konkursa namenjenog izdavačima naučnih časopisa u Republici Srbiji.

Danas je pred nama moderan naučni časopis, jedan od najstarijih pravnih časopisa u našoj zemlji, sa više od 1200 objavljenih naučnih članaka, prevoda zakonskih tekstova, međunarodnih konvencija i nacрта zakona. Od 2021. godine *Strani pravni život* je svrstan u kategoriju nacionalnog časopisa međunarodnog značaja (M24) i indeksiran je u prestižnim bazama kao što su DOAJ, CEEOL, ERIHplus i *HeinOnline Law Journal Library*. Od decembra 2025. godine uveden je i model online first objavljivanja, čime smo čitalačkoj publici obezbedili dostupnost radova odmah nakon pozitivnog ishoda dvostrukog anonimnog recenziranja i odluke uredništva o objavljivanju. Navedena promena predstavlja značajan iskorak u unapređenju izdavačke prakse, jer omogućava bržu cirkulaciju naučnih rezultata, povećava vidljivost autora i doprinosi dinamičnijem uključivanju pravne nauke u međunarodne tokove razmene znanja.

Ovaj jubilej ne bi bio moguć bez truda i podrške brojnih pojedinaca i institucija – pre svega istraživača Instituta za uporedno pravo koji su, u prvim decenijama, svojim radovima postavili temelje časopisa, kao i autora i saradnika iz zemlje i inostranstva, čiji su prilozi obogatili sadržaj i učvrstili ugled časopisa u akademskoj zajednici. Posebnu zahvalnost dugujemo resornom ministarstvu, koje je kontinuiranom podrškom podržalo redovno objavljivanje časopisa. Konačno, zahvaljujemo uredničkom timu i članovima redakcije, sadašnjim i bivšim, na njihovoj profesionalnosti i posvećenosti koje su doprinele tome da svaki broj časopisa bude objavljen u skladu sa najvišim naučnim i uredničkim standardima. Njihov rad i predanost tokom sedam decenija svedoče o istrajnoj misiji razvoja pravne nauke i komparativnog pravnog istraživanja.

Obeležavajući sedamdeset godina neprekidnog izlaženja, časopis Strani pravni život potvrđuje da je njegova snaga u zajedničkom radu, podršci i viziji svih koji su verovali i veruju u njegovu misiju. Uredništvo, saradnici i autori kontinuirano su se zalagali da se kvalitet časopisa podiže kako u pogledu forme tako i u pogledu sadržine, što je rezultiralo time da se u akademskoj i stručnoj javnosti časopis često prepoznaje kao najrepresntativniji izraz naučnog i istraživačkog rada Instituta za uporedno pravo. Taj uspeh nas čini ponosnim, ali nas istovremeno obavezuje da istrajemo u daljem unapređenju izdavačke politike, jačanju međunarodne saradnje i očuvanju visokih standarda naučne relevantnosti i metodološke doslednosti kako bi časopis i u budućnosti ostao pouzdan oslonac pravne nauke i komparativnog istraživanja.

U Beogradu,
18. 6. 2026.

Uredništvo

